



Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	2021-2023
Institution	Rybners Tekniske Gymnasium
Uddannelse	HTX
Fag og niveau	Idehistorie B
Lærer(e)	David Pedersen
Hold	3E

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Intro til faget
Titel 2	Bæredygtighed
Titel 3	De Lange Linjer
Titel 4	Krig og DIO
Titel 5	USA: United or divided?
Titel 6	Vikingetiden
Titel 7	Dyb historie
Titel 8	Køn
Titel 9	Europæisk imperialisme og afkolonisering
Titel 10	Ideer og teknologi i den moderne stat
Titel 11	Teknologi og kultur fra lokal til global
Titel 12	Eksamensprojekt
Titel 13	Holocaust og andre folkedrab



--	--



Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Intro til faget
Indhold	<p>Præsentation af fagets kerneområder: Idehistorie, teknologihistorie og almen historie ved eksemplet lykkebegrebet. Lykkepillen som teknologi, lykkepillens historie, lykkebegrebet. Ethiske diskussioner i forbindelse med lykkepiller.</p> <p>Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: ”Idehistorie”, systime A/S, første udgivelse 2018 Kapitel 1.0 Idehistorie som fag - 1.1 idehistoriens genstandsfelt Kapitel 2.0: Idehistoriske tilgange - 2.1 Teknologihistorie - 2.1 Idehistorie Ovenstående materiale er introduktion til ANT og SCOT-analysen.</p> <p>Trekassemodellen: Kapitlet 1.3 Teknologianalyse, <i>Teknologihistorie</i>, systime</p> <p>Anvendt litteratur: Hvad står dit lykkebarometer på i dag? Information 2008 Lykkepiller (Anti-depressiva) , Faktalink, https://faktalink.dk/titelliste/lykkepiller00 Aristoteles: Det gode liv Sjæl og legeme og Biologisk determinisme, i: Teknologifilosofi af Karl Aage Kirkegaard, Erhvervsskolernes forlag, 2005, s. 31-35</p> <p>Kernestof: forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi samspillet mellem ideer, teknologier, samfund og videnskab, herunder teknologisk videnskab</p>
Omfang	Uge 30 – 35
Særlige fokuspunk-	demonstrere viden om fagets identitet og metoder



ter	
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, Gruppearbejde



Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Bæredygtighed
Indhold	<p>DR 2 dokumentar: <i>Havet sletter alle spor</i> (45 min. om grindstedværket) Hvem skal betale, forureningen i dag? Dumpning i havet af affaldet, Artikel om Grindstedværket ANT-metode: Aktør-netværkteori (mind-map)</p> <p>Elevoplæg om de store teknologikatastrofer: Titanic, Fukushima, Tjernobyl m.fl</p> <p>Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: "<i>Idehistorie</i>", systime A/S, første udgivelse 2018 Kapitel 12 Bæredygtighed</p> <p>"Hvad er bæredygtighed" https://etisk-handel.dk/begreber/baeredygtighed/ "Forurener dit tøj?" https://heleverdeniskole.dk/forurener-dit-toej/</p> <p>DR 1 Dokumentar: <i>Søren Ryge: Far, mor og børn: Far, mor og børn (2)</i></p> <p>Weekendavisen 05.02.16: "<i>Planetforstyrrende adfærd</i>"</p> <p>Kernestof: erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi</p>
Omfang	Uge 36 - 41
Særlige fokuspunkter	behandle problemstillinger i samspil med andre fag analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/ gruppearbejde/

[Retur til forside](#)



Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	Fra oldtiden til i dag
Indhold	<p>Materiale: Allan Ahle mfl.: <i>Verdenshistorisk Oversigt</i>, side 7-83, systime, 2006-10</p> <p><i>Opdagelsernes historie fra antikken til i dag</i>, Tandem Forlag 2008</p> <p>Verdenshistorien i 7 perioder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Forhistorisk tid (Opdagelsernes historie s. 6 – 12)• Oldtid (Opdagelsernes historie s.13-27)• Middelalder (Opdagelsernes historie s.28-37)• Renæssancen (Opdagelsernes historie s.38-41)• Oplysningstiden (Opdagelsernes historie s.42-47)• Den industrielle revolution (Opdagelsernes historie s.48-61)• Industrisamfundet (Opdagelsernes historie s.66-73)• Moderne tid (Opdagelsernes historie s.76-91) <p>Fremlæggelse om en periode med fokus på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• Idéhistorien• Teknologihistorien• Den almene historie - herunder Danmarkshistorien• Kildekritik <p>Uge 43: Introduktion til emnet + vise video med verdenshistorisk overblik +</p> <p>Uge 45-51: Fremlæggelser og supplerende information (inkl. evt. nye videoklip eller lignende), dybdegående spørgsmål og klassediskussioner. Supplerende selvstændigt arbejde.</p> <p>DR 1 dokumentar: "<i>Historien om Danmark</i>" episoderne 4,6,7,8,9,10</p> <p>Kernestof: idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag</p>
Omfang	Uge 43 - 51
Særlige fokus-	redegøre for væsentlige idéhistoriske og teknologihistoriske udviklingslin-



punkter	jer og begivenheder fra oldtiden til i dag
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/projektarbejdsform/

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 4	Krig og DIO
Indhold	<p>Brainstorm over krig og etik</p> <p>Filmen Armadillo http://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?mode=3&page=1&pageSize=6&search=titel:%20Armadillo&orderby=title&SearchID=4e4f6588-a1ed-4bbc-8eae-6303aaa08d89&index=1</p> <p>Etiske begreber og teori: Etikken; Peter Singer og Peter Kemp Aristoteles Kant Bentham</p> <p>Videnskab.dk d. 15.04.18: <i>Kan vi lære robotter at handle etisk i krig?</i> https://videnskab.dk/teknologi-innovation/kan-vi-laere-robotter-at-handle-etisk-i-krig</p> <p>Verdenserklæringen om menneskerettigheder (kilde fra FN, 1948)</p> <p>Materiale: Zander Hagen: Eksistens og ansvar, kapitel 3</p> <p>Røde Kors: <i>Spørgsmål og svar om krigens regler</i>. https://www.rodekors.dk/vores-arbejde/krigens-regler/faq/geneve-konventionerne</p> <p>Kildekritisk analyse</p> <p>Eleverne får alle idéhistorielektioner i ugerne 5-6 til at skrive opgave + pulje-</p>



	<p>tid + fordybelsestid</p> <p>puljetid, ex på anvendelse</p> <ul style="list-style-type: none">- mindmap, brainstorm, ideudvikling- forarbejde til skrivning af problemformulering til DIO-opgaven- uge 4, skrive udkast til problemformulering → skal godkendes (kan evt gøres i puljetid)- kildekritik, informationsøgning, noter på kilders validitet- noter til gennemgået stof- kap i So-bogen om kilder- intro til formalia om opgaven (So) <p>Kernestof:</p> <p>samspillet mellem ideer, teknologier, samfund og videnskab, herunder teknologisk videnskab erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.</p>
Omfang	Uge 1 - 6
Særlige fokuspunkter	<p>analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabsmæssige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</p> <p>sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/ /projektarbejdsform/skriftligt arbejde/ Besøg på biblioteket Foredrag



Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 5	USA: united or divided?
Indhold	<p>USA: Historie, samfund og religion, Hansen & Sindberg, Systime</p> <ul style="list-style-type: none">• Kap 4: Afrikanske amerikanere: Fra slaveri til en plads på samfundets bund? <p>Globalisering 1850-1914 – da verden blev mindre, systime</p> <ul style="list-style-type: none">• Kap A4: Historiske forudsætninger• Kap B4: Amerikanernes selvopfattelse, 1850• Kap 4C: Den politisk-økonomiske udvikling, 1840-1890 <p>John Locke: Anden afhandling om styreformen: https://www.his2rie.dk/kildetekster/ret-og-vrang-om-menneskerettighederne/kildetekst-4/</p> <p><i>Montesquien om lovenes ånd, 1748</i>, Charles de Secondat Montesquieu: De l'esprit des lois, 1748. Oversat af Erik Rasmussen (Red.) i: Det gode samfund. Gyldendal, 1973. 37-40 s</p> <p><i>Den amerikanske uafhængighedserklæring 4. juli</i>, Allan Ahle, Den amerikanske borgerkrig, 2001</p> <p>Faktalink: Den amerikanske uafhængighedserklæring Faktalink: Den amerikanske borgerkrig: https://faktalink.dk/titelliste/den-amerikanske-borgerkrig</p> <p>CFU: USA's historie: episode 2, 5 og 7 CFU: Luther King versus Malcolm X</p>
Omfang	Uge 8 - 15
Særlige fokus-punkter	analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen
Væsentligste ar-	Klasseundervisning/projektarbejdsform/



bejdsformer	
--------------------	--



Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 6	Vikingetiden
Indhold	<p>Anvendt materiale: DR1: Historien om Danmark: Vikingetiden (3:10)</p> <p>Nationalmuseets hjemmeside: https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/mennesket/samfundsorden-i-vikingetiden/</p> <p>Danmarkshistorien.dk 15.08.19: Historiebrug af vikingetiden https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/historiebrug-af-vikingetiden/</p> <p>Videnskab.dk d. 19.04.15: Vikingetiden begyndte i Ribe https://videnskab.dk/kultur-samfund/vikingetiden-begyndte-i-ribe</p> <p>PDF artikel: Vadehavet, handlen og Vikingetidens Ribe</p> <p>Vikingetidens ruter https://www.thinglink.com/scene/647735310314110977?buttonSource=viewLimits</p> <p>Sydvestjyske museer: Vadehavet, handlen og vikingetidens Ribe</p> <p>DR: Brd. Madsens tidsrejse: vikingetiden https://www.dr.dk/drtv/se/broedrene-madsens-tidsrejse-vikingetiden-88438</p> <p>Videnskab.dk 08.05.17: Hvordan styrede kongerne deres land? https://videnskab.dk/kultur-samfund/hvordan-styrede-vikingekongerne-deres-land</p> <p>DR 1: Gåden om Danmarks første konge https://www.dr.dk/drtv/episode/gaaden-om-danmarks-foerste-konge-den-plyndrede-grav-280404</p>
Omfang	Uge 17, 19, 20, 22
Særlige fokuspunkter	<p>Analysere konkrete problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</p> <p>Sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologier fra det lokale til det globale</p>



Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/ /projektarbejdsform/ besøg på Vikingecenter i Ribe

Titel 7	Dyb historie
Indhold	<p>Kapitel 3.0: Dyb historie</p> <ul style="list-style-type: none">- 3.1 Mennesket – et af de teknologibrugende dyr- 3.2 Menneskets dybe teknologiske historie- 3.3 Mennesket er en kok- 3.4 Den dybe historie i idehistorisk perspektiv <p>Politiken d. 16.10.14: <i>Madlavning gjorde os til mennesker</i></p> <p>CFU: "Våben, hvede og stål" episode 1 fra DR 2 (2013)</p> <p>Information d. 07.04.17: <i>Crop top er ikke nyt i Jylland: Egtvedpigens tøj har været til forhandling lige siden 1921</i></p>
Omfang	Uge 33-36
Særlige fokuspunkter	<p>Demonstrere viden om fagets identitet og metoder</p> <p>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</p> <p>Metodisk bevidsthed</p>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">- Klasseundervisning.- Gruppearbejde.- Casearbejde/projektarbejdsform.- Skriftligt arbejde.- Proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.



--	--

Titel 8	Køn
Indhold	<p><u>Grundbogmateriale:</u> Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Idehistorie</i>, systime A/S, første udgivelse 2018 Kapitel 4.0 perspektiver på køn og teknologi</p> <ul style="list-style-type: none">- 4.1 Kønsteori- 4.3 Mere teknologi lig med mere frihed?- Kilde: Professor Saxtorphs mindretalsudtalelse, 1894 <p>Carl Bryld: Danmark – <i>tider og temaer</i>, systime: Kapitel 8 Det moderne velfærdssamfund:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kvindernes vej mod ligestilling- En kulturel og seksuel revolution- Det brogede ungdomsoprør <p><u>Andet materiale:</u> Historielab: Køn i reklamer før og Gyldendal samfundsfagsportalen: To indgangsvinkler til køn Samfundsfag systime: 9.5 kultur og køn</p> <p>De efterfølgende tre uger har fokuseret på elev-casearbejde i forbindelse med, at eleverne gruppevist har skulle finde/formulere en indgangsvinkel til emnet køn. Dette har endt ud i fremlæggelser.</p>
Omfang	Uge 38-45
Særlige fokuspunkter	Her med fokus på køn og teknologi gennem historien: Sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale



	<p>–</p> <p>Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</p> <p>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</p> <p>Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</p> <p>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</p>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">- Klasseundervisning.- Gruppearbejde.- Casearbejde/projektarbejdsform.- Skriftligt arbejde.- Proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.

Titel 9	Europæisk imperialism og afkolonisering
Indhold	<p><u>Grundbogmateriale:</u></p> <p>Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Idehistorie</i>, systime A/S, første udgivelse 2018</p> <p>Kapitel 5.0 Europas nye imperier</p> <ul style="list-style-type: none">• 5.1 Opdagelsen af havet• 5.2 Havet og ideerne• 5.3 Spanierne i Amerika• Kildetekst: Statsminister Lars Løkke Rasmussens tale ved Transfer Day på St. Croix, 31. marts 2017 <p>Dokumentarfilm:</p> <ul style="list-style-type: none">• CFU: Plyndringens tidsalder, DR 2, 2012• CFU: "Våben, hvede og stål" episode 2 fra DR 2 (2013) <p>Youtube.com:</p>



	<ul style="list-style-type: none">• Dansk vestindien – historien kort fortalt (Rigsarkivet) <p>Syskind: Industrialiseringsprocessen</p> <p>Grundbog: I-bog: Carl Johan Bryld: <i>Verdenshistorie – til bhx</i>, Systime A/S. 2011</p> <p><u>Kap. 3 + kapitel 9</u>: Følgende afsnit fra kapitel 3 og 9 i bogen er blevet læst:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kina underlægges imperialismen- Imperierne i Asien- Afkoloniseringens faser: Asien 1945-1954- Afkoloniseringens faser: Afrika 1956-1966- De internationale magtforhold- At skabe en nation- Det svære demokrati
Omfang	Uge 46-3
Særlige fokuspunkter	<p>Sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale</p> <p>Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</p> <p>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</p> <p>Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</p> <p>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</p>



Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">- Klasseundervisning.- Gruppearbejde.- Casearbejde/projektarbejdsform.- Skriftligt arbejde.- Proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.
Titel 10	Ideer og teknologi i den moderne stat
Indhold	<p><u>Grundbogmateriale:</u> Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Idehistorie</i>, systime A/S, første udgivelse 2018 Kapitel 6.0 Ideer og teknologi i den moderne stat</p> <ul style="list-style-type: none">• 6.1 Den moderne territorialstats kendetegn• 6.2 Når staten fejler• 6.3 Kritikerne af Scotts blik på staten <p>- Gruppearbejde og fremlæggelse af selvvalgte teknologier, som eleverne afprøvede Scotts model på.</p> <p>Dokumentar: DR1: ”Manipulator – Nudging”</p>
Omfang	Uge 3-4
Særlige fokuspunkter	<p>Sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale</p> <p>Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</p> <p>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</p> <p>Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</p> <p>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabende og historieskabende</p>



Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">- Klasseundervisning.- Gruppearbejde.- Casearbejde/projektarbejdsform.- Skriftligt arbejde.- Proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.

Titel 11	Teknologi og kultur fra lokal til global
Indhold	<p><u>Grundbogmateriale:</u> Alex Young Pedersen, Casper Andersen, Jakob Bek-Thomsen: <i>Idehistorie</i>, systime A/S, første udgivelse 2018 Kapitel 7.0 Teknologi og kultur fra lokal til global</p> <ul style="list-style-type: none">• 7.1 Teknologiens evolution• 7.2 Teknologiens appropriation• 7.3 Teknologien i nyt lys
Omfang	Uge 5-7
Særlige fokuspunkter	<p>Sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale</p> <p>Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen</p> <p>Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens</p> <p>Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale</p> <p>Diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</p>



Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">- Klasseundervisning.- Gruppearbejde.- Casearbejde/projektarbejdsform.- Skriftligt arbejde.- Proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.

Titel 12	Eksamensopgave-skrivning
Indhold	Uge 8, 10,15: Afvikling af eksamensopgave i idehistorie B
Omfang	Uger: 3
Særlige fokuspunkter	Eksamensprojekt
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">- Klasseundervisning.- Gruppearbejde.- Casearbejde/projektarbejdsform.- Skriftligt arbejde.- Proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.



Titel 13	Holocaust og andre folkedrab
Indhold	<p>Stantons 10 stadier om folkedrab. Fra hjemmesiden Folkedrab.dk: https://folkedrab.dk/hvad-er-folkedrab/hvordan-opstaar-folkedrab-tre-teoretiske-bud/stanton-folkedrab-stadier.</p> <p>Antisemitisme i Tyskland og Europa + propaganda. Fra hjemmesiden Folkedrab.dk https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/holocaust/antisemitiske-fjendebilleder-inddeling-mennesker-racer-2</p> <p>Hverdagen i Auschwitz. Fra hjemmesiden Folkedrab.dk https://folkedrab.dk/temaer/fokus-paa-auschwitz/hverdagen-auschwitz</p>
Omfang	Uger: 4
Særlige fokuspunkter	
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">- Klasseundervisning.- Gruppearbejde.- Casearbejde/projektarbejdsform.- Skriftligt arbejde.- Proces- og formidlingsorienterede aktiviteter.